

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeşului

APARE DUMINECA

Preţul abonamentului:	Preţul inserţiunilor	Correspondinţele se adresează redacţiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicaţiuni oficiale concurse edicte	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	etc. publicate de 3 ori, dacă conţin până la 150	iară banii de prenumeraţiune şi inserţiunile la
„ România şi străinătate pe an 14 franci	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAŢIA
„ „ „ pe 1 an 7 „	de aci în sus 10 coroane	Librăriei şi Tipografiei diec. în Caransebeş

Psihologia

în însemnătatea ei pentru deşteptarea, cultivarea şi înaintarea vieţii religioase

(Urmare)

I Cugetare

Să ne ocupăm înainte de toate cu elementul cel dintâiu al activităţii spirituale sau cu activitatea intelectuală. Aceasta este baza activităţii simţitoare şi a celei voitoare. Şi fiind-că în dezvoltarea activităţii intelectuale sunt mai multe stadii de deosebit şi fiind-că spre însemnarea activităţii intelectuale se întrebuiţază adese-ori acelea-şi expresiuni în mai multe însemnări, trebuie numai decât să arătăm stadiile aceste şi să enumerăm însemnările, în cari se întrebuiţază expresiunile respective.

Activitatea intelectuală, luându-se expresiunea „intelectuală“ în însemnarea ei cea mai largă, se produce prin o iritaţiune făcută asupra sufletului. Aceasta poate să provină ori din lăuntru, adecă din iniţiativa proprie a sufletului, ori din afară. Cu privire la începutul dezvoltării sufletesci iritaţiunile cele din afară premerg celor din lăuntru. La iritaţiunile din afară se numără şi cele-ce provin din trupul propriu. Afectându-se nervii prin procese, cari află loc în trupul propriu sau în lumea esterioară, mijlocesc iritaţiunea până la suflet şi i-o împărtăşesc. În suflet se deşteaptă prin această o reacţiune, o activitate, care o numim simţire. Expresiunea are şi însemnare pasivă, însemnându-se cu dinsa şi productul activităţii sufletesci, care s'a născut prin iritaţiunea făcută asupra sufletului. În ce constă acest product sufletesc, este o taină. Îl numesc idee sau reprezentarea obiectului simţit. Expresiunile „idee“ şi „reprezentăţiune“, s'au luat din cercul simţului văzului, căci la privirea unui obiect icoana sau chipul lui se oglindesc în ochiul nostru şi noauē

ni-se pare, că şi în sufletul nostru. Expresiunile s'au aplecat şi spre a însemna productele celorlalte simţuri, deşi la auz, la gust, la miros etc. nu se poate vorbi de o icoană în însemnarea strînsă a cuvântului. Deci fiind-că expresiunea „simţire“ (Empfindung) are şi o însemnare pasivă, se întrebuiţază şi în loc de expresiunea „reprezentăţiune“, „idee“. Fînd-că simţirile (reprezentările, ideile gradului dintâiu) se produc numai cu ajutoriul simţurilor, le numim simţiri sensuale.

Cu simţiri deci începe activitatea sufletului omenesc, însă ele nu-s mărginite numai la stadiul cel dintâiu al activităţii sufletesci, ele îl însoţesc pre om până la moarte. Ele sunt şi vor rămănea A. B. C-ul vieţii sufletesci, ele introduc viaţa spirituală, dară sunt şi de trebuinţă numai decât pentru dezvoltarea ei. Ele sunt pentru acest scop o condiţiune neapărată, dară nu-s unica condiţiune. Dacă simţirile (reprezentăţiunile gradului dintâiu) ar dura numai cât durează activitatea sufletului produsă prin iritaţiune asupra-i, atunci dezvoltarea sufletului na'r fi cu putinţă, atunci am avea cunoştiinţa de un obiect numai atât timp, cât l-am privi cu ochii sau l-am auzi cu urechile etc.

Însă treaba nu stă așa. Productul câştigat prin simţire nu se perde cu încetarea iritaţiunii asupra sufletului, ci rămănea proprietatea sufletului şi după-ce iritaţiunea a încetat. Impresiunea aceasta se numesce ideea gradului al doilea, reprezentarea gradului al doilea, sau reprezentarea în însemnarea răstrînsă; sufletului i-se prezentează adecă iarăş acea icoană, care i-s'a prezentat, arătându-se simţurilor obiectul însuş în natură.

Însuşia sufletului, că poate păstra reprezentările gradului dintâiu, cum zicem, în memorie, îi face sufletului cu putinţă de a-şi aduna material trebuincios şi a-l prelucra. Prodăta simţurilor, se înţelege, celor mai nobile este de a aduna mate-

rial pentru prelucrarea spirituală, pe când celelalte simțuri îi stau trupului de serviciu. Din acestea se vede însemnătatea simțirilor (representărilor gradului dintâiu) pentru dezvoltarea sufletească.

Prin aceea, că representările gradului dintâiu nu se perd, ci ca representări ale gradului al doilea se pot reproduce în memorie, devine sufletul omenesc neatârnat de lumea esteroară.

Din representările gradului al doilea sau din representările obiectelor naturii produce sufletul omenesc nenumărate alte representări, cari n'au originalul în natură. Noi le vom numi representările gradului al treilea. Producerea se face prin aceea, că pe de o parte sufletul împreună sau desfăce representările gradului al doilea în moduri nenumărate, iară pe de altă parte, că sufletul prelucră representările gradului al doilea.

Felurile împreunării sau despărțirii representărilor, cum s'a zis, sunt nenumărate. În asta privință căpătăm o idee, dacă recugetăm, că nu numai toate cuvintele aceleca-și limbe, ci că toate cuvintele tuturor limbilor, câte există pe fața pământului, sunt compuse numai din 20—30 de sunete.

Representările gradului al doilea sufletul le împreună ori după principiul coexistenței și a succesiunii, adică în același mod cum a urmat representările gradului dintâiu, ori sufletul le împreună după curprinsul lor. Împreunarea representărilor după coexistența și succesiunea lor este o împreunare mecanică, printr-nsa se pot împreuna cel mai contrare și cele mai disparate. Prin aceasta se nasc combinațiuni și representări, cărora, afară de conștiința celui-ce-și reprezintă, nu li corespunde nimic real. În timpul, când omul priveghează și când este sănătos, chipul împreunării mecanice a representărilor nu-i nici odată cu totul curat. El se află numai în vis și la cei eșiți din minte.

Cu totul alt-fel este împreunarea representărilor, care se îndreaptă după cuprinsul representărilor. Ea ni produce representări mai înalte.

A se îndrepta la împreunarea representărilor după cuprinsul lor numim a cugeta. Noi ne îndreptăm după cuprins, dacă împreunăm, ce este de împreunat, și dacă despărțim, ce este de despărțit. Cel ce judecă, acela și cugetă.

Sufletul comparează într-o oaltă două sau mai multe representări și scoate cele-ce sunt asemenea și cele ce sunt diferite. Prin aceasta capătă o reprezentări, ale căror originale în natură nu mai există nicăieri. Așa de esemplu de-abia după-ce a câștigat sufletul reprezentarea „aastă casă“, „aest oraș“, „aest om“, câștigă reprezentarea de „o casă“, „un oraș“, „un om“. Sufletul în acest mod își mărește numărul representărilor preste marginile puse prin esperință în sfera nemărginită a celor posibile. Omul se

pune așa în pusețiuni, în cari n'a fost nici odată, își reprezintă obiecte, cari nu l-ca văzut nici odată în viață. Sufletul își produce așa-dară representări nenumărate de grade mai înalte. Aceste representări sunt judecări, conclusiuni, noțiuni (concepute) și idei în însemnarea restrînsă.

Cum vedem, expresiunea „representare“ sau „idee“ se întrebunțază în mai multe însemnări. Activitatea sufletului, care produce acestea, feluri de representări, se numește reprezentativă sau și intelectuală. În dezvoltare și ea-i legată a procede așa, cum s'a înfățișat. Representările în însemnarea restrînsă presupun simțiri sau representări de ale gradului dintâiu. Omul nu poate judeca, până-ce nu dispune de presentări, el nu poate face conclusiuni, până-ce nu poate judeca.

După-ce a ajuns omul la aceasta dezvoltare formală a spiritului său, limba îi dă puțința, de a-și câștiga și cultura materială, de a-și însuși acele idei, cari sunt un product a mii de ani. Aceasta o poate el prin instrucțiune.

Și în privința religioasă activitatea reprezentativă sau intelectuală este baza celei simțitoare și cele voitoare. Și aici este dezvoltarea legată de acele și trepte ca dezvoltarea sufletească în genere.

După învățatura creștină sufletul omului aduce în lume conștiința de isvorul său, de Dumnezeu, aduce un simțiment, o voce internă, care în fie-care cas special îi zice omului, de face bine, ce face, sau rău, dară nisce idei positive, nisce cunoștințe positive sufletul nu le aduce în lume nici în privința religioasă. Aceste sufletul trebuie să și-le câștige cu timpul. În decursul de mii de ani și-a descoperit Dumnezeu învățatura prin proroci și în urmă prin Fiul său. Numai cu timpul poate omul cunoște descoperirea dumnezească, el și-o poate însuși numai în modul, cum și-le însușește celelalte cunoștințe. Dezvoltarea religioasă a omului este supusă la acele și legi psihice, ca dezvoltarea lui în genere.

Treapta cea dintâiu, pe care trebuie să se suie omul spre a se apropia de sfera spirituală, sunt simțirile sau representările gradului dintâiu. Acestea sunt și pe câmpul vieții religioase treapta cea dintâiu. Copilul primesce representările obiectelor, cari se află împrejurul lui. El este numai receptiv, cu fie-care zi se întăresc cu atât mai mult aceste representări și cresce numărul lor. În decurs de puținți ani face copilul un progres gigantic, căci ce vede, ce aude, îi devine proprietate, nu le mai uită. Deci este vederată însemnătatea cea mare a simțirilor (representărilor gradului dintâiu) în însemnarea cea bună și cea rea și pentru dezvoltarea religioasă a omului. Dacă cresce copilul în mijlocul oamenilor cu frica lui Dumnezeu, apoi devine și el bun și cu frica lui Dumnezeu, fără că să scim, cum s'a făcut

aceasta. Dară dacă a avut copilul nenorocirea să trăească între oameni răi, apoi devine și el rău, devine o jertfă a împregiurărilor, sub cari a viețuit. Cu privire că copiii devin așa de ușor jertfă esemplului rău, a zis Mântuitorul: »Iară cine-l va sminti pre unul dintru acești mici, cari cred întru mine, mai bine îi este lui, să i-se spânzure o peatră de moară de grumaz și să se îneca întru adâncul mării«. Și iarăși învățându-ne Isus a cunoaște însemnătatea simțirilor, a zis: »Iară de te smintesce pre tine ochiul tău cel drept, scoate-l pe el, și-l lapădă dela dela tine, că mai bine-ți este fie, ca să peară unul din mădulările tale și nu tot trupul să se arunce în geena focului«.

(Va urma)

SOCIETATEA DE LECTURĂ „JOAN POPASU“
A TINERIMEI STUDIOASE DELA IN-
STITUTUL TEOLOGIC-PEDAGOGIC DIN
CARANSEBES ARANJAZĂ O

SEDINȚĂ PUBLICĂ

DUMINICĂ LA 18/31 IANUARIE 1904 ÎN SALA
MARE A OTELULUI „POMUL VERDE“, LA CARE
ÎNVITĂ CU TOATĂ ONOAREA

COMITETUL SOCIETĂȚII

Programa:

1. „Viața Țiganilor“
de R. Schumann, executat de corul societății.
2. „George Coșbuc“
 disertațiune de I. M. Surlașiu cl. c. II.
3. „Suvenire de Mehadia“
de Klein, executată de orchestra societății.
4. „Vlad Tepeș și Stejarul“
poesie de V. Alexandri, predată de P. Magdescu cl. c. I.
5. „Baladă“
solo de violină cu acomp. de pian, de C. Porumbescu,
executată de I. Andreescu cl. c. III.
6. „Țiganul la vânat“
anecdotă de Em. Suci, predată de G. Secoșan ped. c. III.
7. „Codrule codruțule“
de A. Sequens, executat de corul societății.
8. „Marșul Român“
de * * * executat de orchestra societății

DANS

Începutul la 8 oare sara

Intrarea:

de persoană 1 cor. 20 bani; de familie (3 membri) 3 cor.

Oferte generoase în favorul fondului pentru ajutorarea elevilor bolnavi
se primesc cu mulțămintă.

Varietăți

Dr. Ioan Petran, preot, profesor la institutul ped.-teologic gr. or. rom. și catihet la Liceu, în al 40-lea an al etății și în al 14-lea al căsătoriei sale, împătășit cu sînta taină a cununecăturii după un morb scurt, dar grav, — a trecut din viață la cele eterne Duminecă, în 17 Ianuarie, seara la 10 oare.

Pictarea santei biserici gr. or. rom. din Borlova. „Dumnezeu ajută pe aceia, cari singuri să ajută“ zice bătrînul Ricard. Încă la anul 1885 com. bis. Borlova a zidit o biserică spațioasă din material solid, în valoare de 14.000 fl. avînd atunci un capital numai de 900 fl. S'au făcut apoi 2 aruncuri de câte 1000 fl. și cealaltă sumă s'a împrumutat dela bănci și singuratici; și în 6 ani toate datoriile s'au plătit pre nesimțite.

Optsprezece ani poporul acesta, de 1500 suflete, bun, blînd și ascultătoriu de glasul conducătorilor săi desinteresati, — ar gîndi cineva că a dormitat — dar în faptă nu! Sub durata acestor ani a înzestat biserică cu un mobilier elegant, afară de material, în preț de 500 fl. bani afară de casa bisericeii; — prin dăniile dela creștini al 3-lea clopot; un lustru pompos, 4 icoane, 1 evanghelie, 2 cruci de argint de China, 3 steaguri și prin colectare ornate preoțesci, cărți etc.

Un gol totuș se simția în sînta biserică și anume: Zugrăvirea, — dar cei chemați din fruntea poporului, seînd, căt este el, de însărcinat poporul așteptau pînă biserică singură va dispune de bani, sau ne va dărui Dumnezeu ani mai buni. Auziam oamenii bătrîni vorbind: Dumnezeu scie, cînd se va zugrăvi sînta biserică, că dînsa bani n'are și oamenii or sărăciți, s'or îngreunat în dătorii; nu mai pot plăti nici dările. Acestea cuvinte se întipăriră în inimile celor chemați, cari luară sarcina conducerii asupra-le și sfătuiră poporul, că afară de zugrăvire, ar fi bine ca în locul tîmplei vechi, să se facă alta sculptată din lemn, ceea ce s'a și primit de sinodul parohial.

Alergară apoi în sus și în jos spre a afla o biserică de model — dar nu reușiră. În fine se informară și despre desteritatea peneului d-lui Ioan Zaicu, pictor academic din Zsombolya, căruia cu unanimitate i-au încredințat zugrăvirea bisericeii și a tîmplei cu prețul de 4200 cor. carele o a și executat conform planului aprobat.

Tîmpla s'au sculptat de „Nestor Bosioc și fiu“ sculptori diplomați din Berliște cu prețul de 1800 cor. Iară auritura tîmplei prin Eugen Spang din Timișoara cu 1200 cor. La olaltă 7200 cor. și biserică dispunea numai de 1070 cor. 72 fl. Adresatu-ne-am și hătutam la ușile celor cu stare mai bună, dar glasul nostru de puțini a fost ascultat.

Lucrările să începuseră, ratele de plătire vin după olaltă, ce era de făcut?!!

Întorsu-ne-ami iară la talpa țerii, la bietul plugariu, pre carele din capul locului nu voiam a-l însărcina cu nici un arunc spre acest scop. Harnicul preot

Eliseiu Drăgălina prin învățături și sfaturi în și afară de biserică îndeamnă poporul, că de oare ce suntem avisați numai și numai la sprijinul din comună — roagă pre credincioși, ca fie carele după putința și starea sa să-și aleagă un tablou, pentru carele apoi amăsurat specificării de spese să depună banii la epitropia bisericească în termen până la anul nou 1904 v. Și cuvântul trup s'a făcut.

Nu putem trece cu vederea, la acest loc meritele și ostenețele prestate atât cu zidirea bisericii cât și cu zugrăvirea ei ale veteranului președinte Zaharie Ianoșel și neobositului învățatoriu pensionat și primariu activ Ioan Rădoiu, cari mână în mână lucrând — duc toate afacerile la bun sfârșit.

Dintre străini au binevoit a jertfi pentru zugrăvire: Ilustritatea Sa Dl Zeno de Mocsonyi 100 cor. Dl Patriciu Drăgălina director de pedagogie în Caransebeș 60 cor., Dna Silvia Drăgălina 60 cor. Dna Rusanda Potoceanu născută Drăgălina 60 cor. Iar dintre locuitorii următorii: Zaharie Ianoșel, președintele comitetului 280 cor., Andreiu Ferdianu, epitrop 240 cor., Iconia soția lui 80 cor., Andreiu Rădoiu, membru de comitet 280 cor., Ianaș Sulea, agronom 240 cor., Petru Mateșescu, membru de comitet 200 cor., Nicolae Ursulescu, codrean 120 cor., Lazăr Cucuruz, codrean 120 cor., Tomăna Ambruș, agronom 100 cor., Antonie Musteța, 100 cor., Zaharie Măriuca, codrean erarial 100 cor., Ioan Rădoiu, învățatoriu pensionat 80 cor., Arsenie Musteța, epitrop 80 cor., Petru Ursulescu, epitrop 80 cor., Visantie Babeu, comerciant 80 cor., Eliseiu Drăgălina, preot 70 cor., Maria Drăgălina agronoamă 70 cor., Arsenie Danescu, agronom 64 cor., Nicolae Jucos, agronom 60 cor., Arsenie Arnăut, membru comitetului 60 cor., Ioil Jigorea, membru comitetului 50 cor., Dimitre Jigorea, agronom 50 cor., Ioan Epuran, membru comitetului 40 cor., George Maranu, membru comitetului 40 cor., Toma Boldoni, membru comitetului 50 cor., Aron Boldoni, agronom 40 cor., Ioan Paraschivu, membru comitetului 40 cor., Timoteiu Găreșu, agronom 40 cor., Samson Lorinț, agronom 40 cor., Ianaș Drăgălina, croitor 40 cor., Serafin Gruia, agronom 40 cor., Nicolae Frățescu, membru comitetului 40 cor., Laurente Musteța, membru comitetului 40 cor., Vasile Jigorea, membru comitetului 40 cor., Ioan Iacob, agronom 40 cor., Antonie Iacob, agronom 40 cor., Neagoe Iancu, agronom 40 cor., Ioachim Balaciu, membru comitetului 30 cor., Antonie Paraschivu, agronom 30 cor., Alecsa Arnăut, agronom 30 cor., Zaharie Cocie, membru comitetului 30 cor. La o altă 3604 coroane. Rugăm ferbinte pe Dumnezeu totputernicul, ca să răsplătească înmiiit acestor donatori, ce cu dinariul lor au contribuit la aceasta faptă frumoasă și creștinească întru împodobirea casei lui Dumnezeu! Servească de exemplu altor comuni, ce asemenea se află în ajunul unei astfel de întreprinderi. Neuitând cuvintele bătrânului Ricard: „Dumnezeu ajută pe aceia care singuri se ajută“! În fine toți O. Domni contribuatori mai sus numiți primească și pre aceasta cale mulțămirea

noastre cele mai profunde. Borlova în 22 Decembre 1903 v. Pentru comitetul parohial: *Andreiu Ferdianu* și *Arsenie Musteța* epitropi.

Mișcarea populațiunii române din orașul Caransebeș în decursul anului 1903. În anul 1903 au fost 92 de nasceri, cu 4 mai multe ca în anul 1902, când au fost preste tot 88 casuri de nasceri. S'au născut 42 băiați (cu 2 mai puțini ca în 1902) și 50 fete (cu 6 mai multe ca în 1902). Dintre cei născuți în anul 1903, s'au născut legiuți 36 băieți (cu 2 mai puțini ca în anul 1902) și 40 fete (cu 7 mai multe ca în anul 1902). Din pat nelegiuit s'au născut 6 băieți (ca și în anul 1902) și 10 fete (cu 1 mai puțin ca în anul 1902). Dintre cei născuți în anul 1903, s'au născut morți, din pat legiuit 2 băieți (ca și în 1902) și 1 fată (cu 1 mai puțin ca în 1902), din pat nelegiuit s'au născut morți 1 băiat (în anul 1902 nici unul) și 1 fată (cu 1 mai puțin ca în anul 1902). Din registrul matriculantului civil vedem, că în anul 1903 s'au născut 86 băieți și 94 fete preste tot 180 prin urmare 92 de ai noștri și 88 streini, adică de altă lege și naționalitate.

Cununii s'au încheiat în 1903 de toate 22, cu 7 mai puține ca în anul 1902. Dintre căsătoriile încheiate în 1903 sunt 18 între indivizi de religiupea gr. or. și 4 (ca și în anul 1902) între indivizi de religiupea mestecate; și anume: 2 s'au încheiat între miri gr. or. și mirese rom. cat., 1 între mire rom. cat. și mireasă gr. or. și 1 între mire evangelic și mireasă gr. or. Dintre cele 22 cununii 17 s'au făcut între juni și june, 1 între june și veduvă, 1 între vădov și jună, 1 între vădov și văduvă și 2 între văduvi și femei despărțite. Dintre cei 22 miri și mirese căsătoriți în anul 1903 au fost până la etatea de 25 de ani 9 miri și 15 mirese, până la etatea de 30 de ani au fost 5 miri și 3 mirese, până la etatea de 40 de ani au fost 7 miri și 2 mirese, și în fine sub 50 de ani sau căsătorit 1 mire și 2 mirese. Toate căsătoriile încheiate în acest an, între credincioșii de ai noștri la matriculantul civil, s'au binecuvântat de biserică, și din cele 84 căsătorii încheiate acolo, numai 22 au fost între credincioșii bisericei noastre, iar celelalte 62 au fost încheiate între credincioșii altor biserici.

Casuri de moarte în anul 1903 au fost 116 (cu 25 mai multe ca în 1902) și anume: 53 bărbați (cu 9 mai mulți ca în 1902) și 63 femei (cu 16 mai multe ca în anul 1902). Dintre cei 116 indivizi reposesați au fost 112 locuitori din Caransebeș, iar 4 au fost din alte comune.

Casuri de moarte s'au însinuat la matriculantul civil al orașului Caransebeș în decursul anului 1903 de toate 198 adică 116 gr. or reposesați, și numai 82 credincioși de alte religiupe.

Comparând casurile de moarte din anul 1903 cu casurile de nascere din acest an rezultă, că casurile de moarte au fost cu 24 mai multe decât casurile de nascere.

Căsătorii desfăcute prin moarte au fost 30 în anul 1903, iar desfăcute prin sentință 1. Prin urmare numărul căsătoriilor încheiate în acest an e cu 9 mai mic, decât numărul căsătoriilor desfăcute.

Numai în anul 1879 când casurile de naștere au fost de 100 iar casurile de moarte 71 s'a putut înregistra un crescământ mai însemnat, de atunci încoaci în puțini ani, ba mai în tot anul sau arătat scăzământ.

Sumisând casurile de naștere începând dela anul 1879 până astăzi adică timp de 25 de ani fac la oaltă 2303 nasceri; iar casurile de moarte tot de atunci începând până astăzi dau numărul de 2393 prin urmare în timp de 25 ani adică la $\frac{1}{4}$ de veac, se arată un scăzământ în populațiunea gr. or. română a Caransebeșului de 90 persoane. Cu toate aceste orașul nostru numără astăzi mai multe suflete, ca ori și când, și aceasta are a se atribui credincioșilor veniți din alte orașe și sate în decursul anilor și încetățeniți în orașul Caransebeș. *Ioan Stoian*, preot gr. or. rom.

Dare de seamă și mulțămită publică.

George Copocianu Nr. 206 cu 10 f. Pavel Cica Nr. 237 cu 16 f. Iacob Crețoni Nr. 365 cu 10 f. Tetra Marișescu Nr. 238 cu 10 f. Iacob Lazarescu Nr. 162 cu 20 f. Iosif Crețoni Nr. 201 cu 10 f. Mihail Librimir 390 cu 20 f. Ana Lazarescu Nr. 162 cu 10 f. Nicolae Lazarescu Nr. 199 cu 10 f. Maria Lazarescu Nr. 199 cu 10 f. Petru Lazarescu Nr. 416 cu 10 f. George Lazărescu Nr. 416 cu 10 f. Petru Marișescu Nr. 163 cu 10 f. Avram Iova Nr. 305 cu 30 f. Ioan Iova Nr. 305 cu 10 f. Maria Trabuian cu 40 f. Iacob cu Ana Nr. 29 cu 10 f. Marcu Iova Nr. 306 cu 10 f. Ioan Ianosiga 102 cu 20 f. Iosif Ianosiga Nr. 101 cu 20 f. Vuc Paica Nr. 489 cu 10 f. Petru Miclutin Nr. 428 cu 20 f. Todor Grozavescu Nr. 25 cu 8 f. Filip Jurgescu Nr. 116 cu 20 f. Marta Paulescu Nr. 283 cu 2 f. Ioan Surdu Nr. 285 cu 20 f. George Ianosiga Nr. 100 cu 20 f. Petru Copocianu Nr. 223 cu 20 f. Vasile Ianoșigoi Nr. 101 cu 20 f. Nicolae Lungu Nr. 503 cu 40 f. Ioan Lungu Nr. 504 cu 40 f. Ilie cu Calina Lungu Nr. 505 cu 20 f. Ianoș Ionașcu Nr. 93 cu 20 f. Ioan Stepanescu Nr. 97 b cu 20 f. Ioan Stepanescu Nr. 97 t. cu 20 f. Ioan cu Elisaveta Nr. 95 cu 20 f. George Bombacila Nr. 448 b. cu 20 f. George Bombacila Nr. 448 t. cu 20 f. Petru și Ana Colțian Nr. 77 cu 20 f. Oprița Copocianu Nr. 94 cu 20 f. Maria Colțianu Nr. 77 cu 10 f. Ioan Copocianu Nr. 94 cu 8 f. Ioan Colțianu Nr. 76 t. 10 f. Ioan Grosavescu Nr. 378 cu 40 f. Iancu Vuculescu Nr. 488 cu 20 f. Dumitru și Stana Stepanescu Nr. 97 cu 40 f. Ioan Hogia Nr. 454 cu 20 f. George Hogia Nr. 54 cu 20 f. Costa Damian Nr. 73 cu 40 f. Ioan Lalescu 20 f. Ianoș Popa Nr. 457 cu 10 f. Petru Jompan Nr. 12 cu 20 f. Toma Grozavescu Nr. 119 cu 20 f. Pau Popa Nr. 265 cu 10 f. Mihai Grozavescu Nr. 501 cu 20 f. Gligorie Coșieriu Nr. 427 cu 20 f. Iacob, Ioana și Ana Lungu Nr. 517 cu 20 f. Pau și Borca Nr. 40 cu 20 f. Despota Gogan Nr. 71 cu 4 f. Pervu Rumănu

Nr. 471 cu 16 f. Ruja Surdu Nr. 285 cu 10 f. Elena Bribenariu cu 6 f. Petru Hogia Nr. 355 cu 20 f. Floarea Terebuga cu 6 f. Nicolae Hogia Nr. 355 cu 20 f. Mihail Gerga Nr. 21 cu 20 f. George Novac Nr. 60 cu 20 f. Ioan Berzescu Nr. 259 cu 20 f. Ioan Pervulescu Nr. 238 cu 20 f. George Cherciu Nr. 44 cu 20 f. George Teregovan Nr. 37 cu 20 f. Mihail Vasile Nr. 410 cu 40 f. Ioan Novac Nr. 20 cu 20 f. George Dragomir Nr. 36 cu 20 f. Petru cu Georgie Nr. 36 cu 40 f. Gligore Nr. 36 cu 20 f. George Rușetiu Nr. 36 cu 20 f. Petru Marișescu Nr. 343 cu 20 f. Ianoși Berzescu Nr. 53 cu 20 f. George Berzescu Nr. 292 cu 20 f. Moise Marișescu Nr. 34 cu 20 f. Petru Dragulescu Nr. 32 cu 20 f. Solomon Dragulescu Nr. 485 cu 20 f. Mihail Dragulescu Nr. 484 cu 10 f. Savu Stoichescu Nr. 28 cu 20 f. Laser Bog Nr. 28 cu 20 f. Solomia Sirbu Nr. 28 cu 20 f. Iacob Dumescu Nr. 5 cu 30 f. Nicolae și Teodor Hogia Nr. 14 cu 20 f. Ana Stoichescu Nr. 348 cu 20 f. Petru Grozavescu Nr. 106 cu 1 C. Simion Grozavescu Nr. 106 cu 10 f. Petru Hogia Nr. 105 cu 20 f. Petru Jurjescu Nr. 482 cu 20 f. Pervu Grozavescu Nr. 106 cu 10 f. Iacob Anculia Nr. 250 cu 20 f. Laser Moise cu 40 f. Teodor Burai Nr. 511 cu 20 f. Petru Grozavescu Nr. 108 cu 40 f. Stana Jurjescu Nr. 116 cu 10 f. Ioan Burai Nr. 511 cu 20 f. Petru Codila Nr. 483 cu 20 f. Meilă Codila Nr. 153 cu 20 f. Simion Librimir Nr. 135 cu 20 f. Ioan Codila Nr. 181 cu 20 f. Nicolae Jompan Nr. 126 cu 20 f. Ioan Rumănu Nr. 126 cu 20 f. Nicolae Colțean Nr. 470 cu 20 f. Vasilie Codila Nr. 153 cu 20 f. Petru Stoichescu t. Nr. 173 cu 50 f. Ianoși Cojocariu Nr. 141 cu 40 f. Ilia cu Simion Stoichescu Nr. 139 cu 24 f. Ioan Smultea Nr. 524 cu 40 f. Ioan Stoichescu Nr. 173 cu 20 f. Petru Schintecie din Rusca cu 20 f. Mihai Bica Nr. 371 cu 20 f. Vasile cu Vasile t. Nr. 377 cu 40 f. Mihai Berzanescu Nr. 157 cu 20 f. Agasin Codila Nr. 153 cu 20 f. Maria Stoichescu Nr. 347 cu 10 f. Solomia Stoichescu Nr. 417 cu 10 f. Dumitru Stoichescu Nr. 176 cu 10 f. Petru Pervulescu Nr. 197 cu 2 C. Ioan Loga Nr. 432 cu 20 f. Óvary cu 1 C. Popoviciu Iosif cu 1 C. Habenicht cu 1 C. Sipos cu 1 C. Nestor Miculescu cu 50 f. Biró Béla protopr. cu 3 C. Iacob Antal cu 50 f. și Ioan Bogoeviciu preot cu 60 fileri. Preste tot în comuna Teregova s'a colectat suma de 83 coroane 25 fileri.

Colecta a III-a. Preotul *Nicolae Cornean* din Apadia a dăruit dela sine 10 coroane. Preste tot din comuna Apadia a intrat: 10 coroane.

Colecta a IV-a. Preotul *George Ivaniciu* din Sadovanoauă a întreprins următoarea colectă: George Ivaniciu preot 1 C. Avram Vladulescu codrean 1 C. Martin Stepanescu crășmariu 1 C. Stefan Iuba agron. 60 f. Ioan Mica agron. 20 f. Stana Iuba cu 20 f. Ioan Rain cu 20 f. Barbura Stepanescu cu 20 f. Milodora Rain cu 10 f. George Rain 10 f. Elena Rain 10 f. George Stepanescu cu 6 f. Chireac Rain 4 f. Dumitru Stepanescu 4 f. George Stepanescu 4 f. și Stana Lupei 1 f. Preste

tot în comuna Sadova-noauă s'a colectat suma de: 4 coroane 89 fileri.

Colecta a V-a. Preotul *Nicolae Jurca* din Ilova a colectat 5 cor. 30 fileri.

Colecta a VI-a. *Petru Isac* din Petroșnița dăruosce pentru capela dela „*Piatra-Scrisă*,” pentru ca Dumnezeu se îmblânzească mânia dușmanilor lui suma de 12 coroane. Aducem pe această cale viile noastre mulțămiri atât părinților preoți colectanți cât mai virtos bunilor dăruitori. În numele epitropiei protopresbiterale a Caransebeșului: *Andrei Ghidiu* protopresbiter. *Ioan Stoian* paroh gr. or. rom.

Daruri oferite Mănăstirei din „Valea Godinova“ de comuna Moldova-noauă. Celor buni și drepți se cuvine laudă. Fericit este acel popor, ai cărui conducători sunt la culmea chemării lor! Despre acel popor cu drept cuvânt putem zice ca profetul Isaia: „Poporul cel ce odinioară era în întunec a văzut lumină” (C. 42 v. 2). Dar fericiți și de trei-ori fericiți sunt și conducătorii unui atare popor, căci pre acei conducători îi numește sânta Scriptură: „Sarea pământului” (Matei 5—13.) „Lumină a lumii” (v. 14). „Îngerii bisericei” (Apocalips. c. 1, v.) 20. Un atare popor fericit este poporul din comuna Moldova-noauă, în a cărui frunte stă binemeritul și modestul preot Traian Oprea. Acest popor, de altmintrelea slab situat, luminat și povățuit la tot ce-i bun și frumos din partea bunului lui păstoriu sufletește, servește de model celor slabi situați, în dârnicie. Cu toate că e departe de proiectatul nostru schit (Mănăstire) și cu toate că cu greu va putea veni spre închinare la „Godinova”, — cu ocaziunea sântelor serbători ale nasterii Domnului nostru Isus Cristos, mai toți au contribuit cu dinarul lor pentru proiectata noastră mănăstire, după ce li-a plăcut bunul lor conducătoriu părintele Traian Oprea cu frumosul exemplu, împreună cu cinstita-i familie, de 32 cor. Suma lor totală este de 250 cor. 4 fil., din care sumă face parte și Sânta biserică cu 40 cor. Cred de datorie a cvita și pre aceasta cale aceste contribuiri marimimoase exprimând profunda-mi mulțămire și recunoscintă. Dumnezeu se primească jertfa lor și să-i pomenească în împărăția Sa. *Macarie Gușcă*, monah.

Pentru Mănăstirea din „Valea Godinova“ au mai intrat prin stăruințele Sântiei Sale părintelui Teodor Cioloca din *Șipet*: Dela sânta biserică 5 cor. dela Sântia Sa 3 cor., Teodor Cioloca comerciant 2 cor., Toma Porumb 1 cor. Dela mai mulți credincioși 3 cor. 10 fil. Suma toată 14 cor. 10 fil. Din *Obad* ni s'a trimis dela Sântia Sa Părintele Pavel Iancu 10 cor., dela alți credincioși 80 fil., suma 10 cor. 80 fil. Au mai contribuit prin stăruința Părintelui Ioan Gropșan din *Cărbunariu*: Dela sânta biserică 20 cor., Sântia Sa Părintele Ioan Gropșan 5 cor., N. N. 1 cor., Suma 26 coroane. În Domașnia în urmarea apelului prin stăruințele Sântiei Sale Părintelui George Pepa, sânta biserică 5 cor., Sântia Sa 1 cor., Petru Miloș, Iancu Adamescu, Nicolae Mejdina, epitropi câte 1 cor.,

Nicolae Pepa 1 cor., Dela mai mulți credincioși 11 cor., total 21 cor., Din Văliug ni-au trimis credinciosul George Muntean 3 cor., Dumnezeu se primească aceste jertfe. *Macarie Gușcă*, monah.

Apel către Români. Secțiunea etnografică a Museului național roagă pe d-nii preoți, învățători și tot poporul românesc să binevoiască:

1. a trimite toate obiectele, lucrurile, ce se poartă pe sine — și dau bucurosi — colindatorii ca: *vifleim, steaună, comănac, zale, sabie, turcă, păpușe, instrumente muzicale pe lângă o descriere scurtă. Acei domni, cari cunosc notele să pună pe (un glas) note cântărilor, colindele și allele, ce se vor mai ivi.*

Se mai trage luarea aminte acelor ce voiesc să stee în ajutoriu Museului național pentru a face cunoscut obiceiurile și credințele strămoșesci ale poporului românesc adevă:

2. să descrie acele datini, mistere, jocuri, credințe și alte obiceiuri populare de la sf. serbători în mod cronologic, începând cu sf. Varvara (4 Dec.) până la *Întimpinarea Domnului* (2 Februarie.)

În fine binevoitorii să:

3. descrie pe larg felul și numele mâneârilor gă-tite cel puțin din *ajunul Crăciunului, Crăciun și Anul-nou.*

Tot ceea ce s'ar trimite să se pacheteze bine și să se trimită neplătite pe adresa aceasta: *Seemayer Willibal, igazgató, Budapest, IX., Csillag utca.*

Acei domni, cari binevoiesc a trimite obiecte Museului să lipească pe fiecare obiect un bilet pe care să fie scris: numele obiectului, comitetului, cercului pretorial și al comunei în românește. Fiindcă Museul cumpără bucurosi obiecte trimise, de aceea sunt rugați toți acei domni și doamne, cari binevoiesc a trimite câte ceva să scrie și prețul lucrurilor trimise. Prețul obiectelor se va trimite în ziua următoare prin mandat postal la adresa trinițetorului, drept ce în interesul expeditorului este, ca să-și scrie în formă ceteată numele, satul și poșta ultimă. Acei domni însă, cari nu doresc rescumpărare în bani pentru obiectele trimise, să amintească aceasta — că unii, ca atari vor primi de la ministerul cultelor și instrucțiunii publice drept răsplată o frumoasă *diplomă de mulțumire.*

Prin acești bani se poate pune bază și chiar mări biblioteca școlară din comună.

Ceea-ce privesce descrierea tuturor datinelor, misterele, jocurilor, credințelor și altor obiceiuri — în românește — să se trimită pe adresa suspusă.

Teatru unguresc în Garansebeș

otelul la „Pomul verde“

director artistic

Desideriu Szilágyi

Duminecă, la 24 Ianuarie se vor reprezenta:

a) la 3 oare d. a. cu prețuri reduse: „*A falu rossza*“ piesă populară;

b) la 8 oare sara: „*Piros bugyelláris*“, piesă populară.

Luni în 25: „*Czigány élet*“, beneficiant Rádó J.

Marti în 26: „*Sulamith*“, beneficiant Csaky F.

Mercuri în 27: „*Doktor úr*“, beneficiant Eöry B.

Joi în 28: „*Bob Herczeg*“, beneficiant Bándy R.

Vineri în 29: „*Lili*“, beneficiant Halász J.

Sâmb. în 30: „*Hadak útja*“, beneficiant Havass J.

Publicațiune

Licitațiunea spre arendarea poenilor din pădurile Comunității de Avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13 se va ținea la foresteriile concerninte în următoarele zile și adevă:

- La Orșova Duminică în 7 Faur 1904 la oarele 8 dimineată.
- La Bozoviciu Marti și Mercuri în 9 și 10 Faur 1904 la oarele 8 dimineată.
- La Teregova Vineri în 12 Faur 1904 la oarele 8 dimineată.
- La Ohababistra Luni în 15 Faur 1904 la oarele 8 dimineată și.
- La Caransebeș Joi în 18 Faur 1904 la 8 oare dimineată — ceea ce prin aceasta se aduce la publică cunoștință.

1—1 [3]

Oficiul de economie al Comunității de Avere.

Concurse

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecesan ddo 24 Septembrie N-rul 3528 Șc/1903, se escrie de nou concurs pe postul docental din comuna **Jupani**, protopresbiteratul Făgetului, cu termen de concurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 600 cor.
2. Pentru scripturistică 6 cor.
3. Pentru conferințe 5 cor.
4. Pentru curatorul școalei de 11 ține docintele 16 cor.
5. 16 metri de lemne, din care are a se încălzi și sala de învățământ, 48 cor.
6. Dela fiecare înmormântare, la care neincungiurat trebuie se participe 40 fil.
7. Locuință liberă în edificiul școalei de nou zidite cu 2 chilii, cuină, cămară, pod bun pentru bucate, grajd cu cămară separat și grădina de legumi de 1200 □°.

Concurenții au a-și subșterne petițiunile lor instruate conformal normelor din vigoare în termenul deschis la Oficiul protopresbiteral din Făget.

Învătătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în s. Biserică, a instrua tinerimea în cele rituale a ținea prelegere cu cei de toate zilele și adulti, a asista ca cantor la cununii și boteze, a purta scripturistica

în comitetul și sinodul parohial, a compune preliniariul, repartițiunea cultului și socotelele cultului.

Învătătorul este datoriu a plăti contribuțiunea, ce cade pe școală.

Pentru serviții învățătorești prestate înainte de ocuparea postului din concurs, comuna bisericească nu acoardă alesului nici un altfelu de emolument, decât cele înșirate aici.

Comitetul parohial văzând, că alesul învățătoru își dă toată truda a face progres cu elevii îl va remunera separat pentru ostenelele lui.

Comitetul parohial dorește, ca concurenții să se presinte în vre-o Duminică ori serbătoare în s. Bis. spre a-și dovedi dexteritatea în cântare și tipic, dar nici decât în ziua de alegere.

Sudriaș-Jupani în 10 Octobre 1903.

2—3 [73]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine Sebastian Olariu m. p. protot presbiter tractual.

Pentru întregirea postului nou înființat de învățătoriu la clasa I-a a școalei gr. or. române din comuna **Măidan** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 600 cor.
2. Pentru cortel 50 cor.
3. Pentru lemne pe sama sa și a școalei 50 cor.
4. Pentru conferințe și adunarea generală 20 cor.

Alesul învățătoriu este îndatorat a purta cantoratul în biserică, a compune socotelele bisericii și a cultului și a conduce corul înființând.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea acestui post comuna nu acoardă alesului nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne rugărilor ajustate conform prescrișelor în termenul deschis la oficiul protopresbiteral al Oraviței.

Măidan în 28 Novembre 1903. 2—3 [74]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Se escrie concurs pentru întregirea definitivă a postului învățătoreșc dela clasa I-a a școalei confesionale din **Forotic**, protopresbiteratul Oraviței, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 600 cor.
2. Pentru lemne pe sama învățătorului 60 cor.
3. Pentru lemne pe sama salei de învățământ 60 cor.
4. Pentru adusul lemnelor 40 cor.
5. Paușal pentru scripturistica 20 cor.
6. Paușal pentru conferințele învățătorești 20 cor.

7. 2 jugere de pământ arătoriu și un intravilan de 400 orgii □.

8. Dela înmormântări, unde va fi invitat de a participa, 80 fil.

Concurenții calificați vor subțerne recursurile — adresate comitetului parohial — Oficiului protopresbiterial al tractului Oravița. Pentru servii prestare în alte comune, comuna nu acordă nici un fel de emolument.

Alesul învățatorii este îndatorat a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a conduce corul.

Forotic, din ședința comitetului parohial ținută la 22 Novembre 1903. 1—3 [1]

Ioan Dabiciu m. p.
not. com. par.

Paun Ieva m. p.
preș. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 24 Decembre Nr. 4748 Șc. ex 1903 se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de învățatoriu la școala micșă confesională gr. or. rom. din **Mircovaț**, protopresbiteratul Bisericii albe, cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anul în bani gata 252 cor.
2. Pentru 56 klg. clisă 60 cor.
3. Pentru 56 klg. sare 12 cor.
4. Pentru lumini 20 cor.
5. 32 metrii lemne de foc, din care are a se încălzi și sala de învățământ, 224 cor.
6. Scripturistica 10 cor.
7. Conferințe 20 cor.
8. 20 meți de grâu în natură.
9. 20 meți de cucuruz boabă în natură.
10. 3 jugere 800 st. □ pământ arătoriu.
11. Dela fiecare înmormântare, unde va fi poftit, 60 fil.
12. Pentru purtarea agendelor scripturistice ale comitetului parohial, și pentru facerea socoților bisericesci și ale cultului, va căpeta o remunerațiune de 20 cor.

Pentru servii prestare mai nainte în altă comună, alegându-li nu i-se acordă nici un emolument afară de cele indicate mai sus.

Alesul învățatoriu este obligat, să poarte cantoratul, în și afară de biserică și se instruce tinerimea școlară în cântarea bisericească.

Doritorii de a ocupa acest, să-și înainteze suplicile lor, adresate comitetului parohial din Mircovaț, Prea on. Oficiu protopresbiterial în lam.

Tot odată sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în sânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar aceasta numai cu prealabila încunoscintare a Prea on. Domn Protopresbiter concerninte, dar nici decum în ziua alegerii.

Mircovaț, din ședința comitetului parohial ținută la. 30 Decembre 1903. 1—3 [2]

Ion Buică m. p.
not. com. par.

Păun Ciuciu m. p.
preș. com. par.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam*, protopresbiter.

În urma ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 17 Octombrie a. c. Nr. 3816 B ex 1903 se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare, pentru îndeplinirea parohiei de clasă a II-a din comuna **Coșteiu**, tractul Vârșetului, devenită vacantă prin moartea parohului Simeon Popovicu.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială.
2. Stola usuată.

Recursurile pentru acest post adresate comitetului parohial din loc, sunt a se înainta Prea On. Oficiu protopresbiterial al tractului Vârșet, în Buziaș.

Comitetul poftesce, ca cei ce reflectează la acest post, să se presinte în vre-o Duminecă sau serbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Coșteiu, din ședința comitetului parohial ținută la 21 Noemvre 1903. 1—3 [4]

Nicolae Corcea m. p. **Patrichie Rămneanțu**
președinte. notar.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter

Pentru întregirea postului de învățatoriu la școala confesională gr. ort. română din **Doclin**, protopresbiteratul Bocșa-montună, se escrie concurs cu termen de 30 de zile de recurgere dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariul în bani gata 600 cor.
2. Pentru lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ 100 cor.
3. Pentru scripturistica 10 cor.
4. Pentru conferințe 10 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
6. Locuință liberă în edificiul școalei constatătoare din 2 odăi, 1 cuină, 1 cămară.
7. Jumătate din grădina școalei și un juger de pământ estravilan.

Alesul învățatoriu este îndatorat pe lângă purtarea cantoratului în s. biserică a purta și scripturistica în comitetul și sinodul parohial, și a compune socoțile bisericesci și școlare pentru care e remunerat cu 10 cor.

Pentru servii prestare înainte de ocuparea acestui post comuna bis. nu acordă alesului nici un fel emolument de cât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la Oficiul protopresbiterial gr. ort. a tractului Bocșa-montană.

Dintre recurenți vor fi preferiți aceia, cari sunt vërșati în musica vocală.

Comitetul parohial doresce, că recurenții să se presinte în vre-o Duminecă ori serbătoare în s. biserică dar nici de cum în ziua de alegere.

Doclin în 29 Decembre 1903.

1—3 [5]

Teodor Șandru.
preș. com. par.

Iosif Ivan.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Maxim Popovicu*, protopresb.